

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-мн Евгения Асенова Стоименова, ИМИ-БАН,
Научно направление 4.5 Математика (Теория на вероятностите и математическа статистика)

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по професионално направление 3.7. Администрация и управление (мениджмънт и регулация в енергийния сектор), обявен в ДВ бр. 22/18.03.2022 г., с кандидат гл. ас. д-р Виктор Станиславов Аврамов

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” гл. ас. д-р Виктор Аврамов е представил документи, които са съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и съответните специфични изисквания на НБУ за тази длъжност. От представените доказателства е видно, че д-р Виктор Аврамов е изпълнил минималните национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност за област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.7 Администрация и управление (Мениджмънт и регулация в енергийния сектор), определени от Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и изискванията от Наредба за развитието на академичния състав на НБУ (НРАС) и Приложение 2. Минимални национални изисквания и изисквания на НБУ, на които трябва да отговарят кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичната длъжност „доцент“.

В таблицата са дадени точният брой точки според минималните изисквания на ЗРАСРБ и НРАС на НБУ и съответното изпълнение на кандидата.

Група от показател и		Минимални изисквания	Изпълнени от Виктор Аврамов
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	0	0
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	293,3
Д	Сума от показателите от 11 до 13	50	105
Е	Сума от показателите от 14 до 21	0	0
Ж	Сума от показателите от 22 до края (задължителни за НБУ)	50	85
З		70	80
И		50	105

Видно е, че точките по всички показатели надвишават минималния брой точки, а по някои групи показатели ги надвишават значително.

Виктор Аврамов е завършил публична администрация (бакалавър и магистър) в Софийски университет „Св. Климент Охридски” и е придобил образователна и научна степен доктор по политически науки от Софийски университет „Св. Климент Охридски” през 2012 г. със защитен дисертационен труд на тема: **“Процесът на изработване на енергийната политика на Европейския съюз: актьори, комуникация и взаимодействие”**. Публикувана е книга на база на дисертацията с обем от 204 стр.

Гл. ас. д-р Виктор Аврамов е преподавател в НБУ от 2012 г. като заема академичната длъжност „асистент“ от м. ноември 2012 г., а „главен асистент“ от м. юли 2014г. В изпълнение на чл. 64, ал. 3 от НРАС на НБУ, на 17 ноември 2020 г. гл. ас. д-р Виктор Станиславов Аврамов на 5 ноември 2021 г. е представил пред академичната общност на НБУ своя хабилитационен труд на тема: **„Либерализираният пазар на електрическа енергия: конкуренция, потребление и пазарна структура“**.

Гл. ас. д-р Виктор Аврамов е директор на изследователската лаборатория „Количествени методи“. Бил е главен експерт към Комисията за енергийно и водно регулиране и експерт в Центъра за анализи и управление на рисковете.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Монографичният труд **„Либерализираният пазар на електрическа енергия: конкуренция, потребление и пазарна структура“** представлява задълбочено изследване на пазара на електрическа енергия в България в контекста на европейската политика за либерализиране на пазарите. Темата е съвременна и актуална и е последователно и логично разработена, с оглед нарастващата значимост на управлението на електропроизводството и електропотреблението в България и ЕС. Монографията е в обем от 180 стр., използвани са над 90 източници, съдържа над 50 фигури и над 50 таблици. Съдържанието включва въведение, пет глави на изложение по основните тези на изследването, заключение, библиография - логически структурирано и методически издържано. Всяка глава завършва с коректно и ясно определени изводи. От изложението на текста е ясно, че авторът е специалист със сериозен опит и съществени познания в областта на изследване.

В Първа глава са разгледани икономическите специфики за нарастването на възможността за употреба на пазарна сила на пазарите на електрическа енергия. Отбелязана е липсата на ценовата еластичност, която е съществената характеристика на тези пазари, от което следва, че всеки производител, който участва на пазара, може

да упражнява пазарна сила. Основният резултат от тази глава е аргументирането на централната роля на вариациите на търсенето в различни интервали и на пазарната структура при анализите на либерализираните пазари на електрическа енергия. Във Втора глава са разгледани политиките на либерализиране на пазара на електрическа енергия в Европейския съюз. Оценени са ефектите политиката на пазарната структура върху пазарите на ЕС и България като са използвани значимите документи на Европейската комисия в областта на електропроизводството и електропотреблението. Направени са изводи за бъдещото развитие на пазарите. Трета глава съдържа критичен анализ на либерализирането на пазара електрическа енергия в България. Разгледани са политиките от последните 20 години като са използвани всички значими документи за този период. Изводите са точно обосновани и биха били от полза при разработване на бъдещи политики в това направление. В четвърта глава са направени анализи на тенденциите на развитие на три компонента на пазара на електрическа енергия – месечното вътрешно потребление, товара на електроенергия и борсовия пазар. Анализите са направени чрез математически модели, разработени от автора. В Пета глава са представени математически модели на конкуренцията на пазара и пазарната структура. Моделите са добре обосновани с необходимите допускания и са дело на автора. Това е съществено за формулирането на обосновани изводи. Монографията завършва с подробно обобщение на изводите от анализите, представени в петте глави.

В заключение ще отбележа, че монографията е написана на точен и достъпен език както за специалисти от областта, така и за специалисти в близки области. За разбирането на резултатите и изводите не е необходими непременно читателят да се задълбочава в математическите модели. Същевременно тези модели са изключително полезни за изследователи, работещи в областта на математическото моделиране в икономиката.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви), направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“. Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.

Основните изследователски интереси на д-р Аврамов са в областта на индустриалната организация, анализа на енергийните пазари и процеса на либерализацията им. Той е представил 23 статии и доклади в издания с научно рецензиране или редактирани колективни токове, от които 21 са самостоятелни и две в съавторство.

Основните научни резултати са свързани с анализ и моделиране в енергийният сектор (17 публикации). В тези публикации се разглеждат проблеми, свързани с идентифициране и анализ на рискове за пазарите на електрическа енергия, горива или природен газ. Предлагат се мерки за управленско въздействие върху тези идентифицирани рискове с помощта на утвърдени или създадени за целта методологии. Анализират се политическите решения относно либерализацията не

енергийния сектор, големите енергийни проекти, кризата с ВЕИ и проблема за независимостта на енергийния регулатор. Анализирани са и две от важните теми в монографията: анализа на времевите редове на цените и количествата на борсовата търговия и моделиране на конкуренцията на борсовите пазари на електрическа енергия.

Останалите публикации са свързани с различни управленски проблеми в това число с ефекта на пандемията Covid-19, алтернативни методи за оценка на типа на поведението на служители, ролята на аутсорсинга за повишаване на качеството на публичните услуги, ролята на стимулите, произтичащи от дадена политика за ускоряване на технологичната промяна. Използването на количествени модели е значително застъпено в приложените публикации. Това, което мотивира прилагането им винаги е свързано с решаването на конкретни управленски проблеми. Модели могат да са полезни за изследователи, работещи в областта на математическото моделиране в икономиката.

Всички представени научни материали (монография, книга и научни статии) са в пълно съответствие с обявената тема на конкурса. Виктор Аврамов има безспорни значими научни резултати и, което е не по-малко ценно, безспорна приложимост на неговите изследвания за вземане на управленски решения в областта на енергийния сектор и други области.

3. Цитиране от други автори.

Представеният списък от 14 цитирания е в съответствие с минималните изисквания на ЗРАСРБ и на НРАС на НБУ.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Гл. ас д-р Виктор Аврамов е ръководител на проект за извършване на консултантски услуги с възложител „МАРКЕТ ЛИНКС” ООД и изпълнител УПИЗ – Лаборатория „Количествени методи и моделиране“. От автобиографията е видно, че Виктор Аврамов има опит като локален асистент/анализатор в Европейския парламент, където е участвал в анализ на политики, консултиране, прогнозиране и др. Като експерт д-р Аврамов е участвал в изработването на икономически експертни анализи и оценки за различни държавни и неправителствени органи и организации. Тук ще отбележа един проект на Центъра за анализи и управление на рискове към НБУ, за който имам преки впечатления, и в който Виктор Аврамов имаше водеща роля. Резултатите са анализи на множество модели за прогнозиране на потреблението на електрическа енергия. Виктор Аврамов е представял тези и други резултати от изследователски проекти пред различни експертни съвети за вземане на управленски решения в областта на енергийната политика.

Участията в приложения и разпространяване на научни резултати в практиката е важна дейност за всеки учен и безспорно Виктор е постигнал значимо обществено признание в нея.

III. Учебна и преподавателска дейност

Кандидатът Виктор Аврамов е главен асистент в департамент „Администрация и управление“ в НБУ. Основните му ангажименти включват: преподаване, оценяване, развиване на съдържанието на курсове в Moodle; популяризиране на учебните програми в и извън кандидат-студентски кампании. Основни курсове включват: Теория на организацията, Индустриална организация, Принципи на мениджмънта, Управление на промените, Проектиране на управленски системи, Изкуството на преговорите и др.

Приложени са доказателства за нови курсове към 8 програми (един от курсовете е на чужд език). Приложени са доказателства за 3 авторски материала в електронен вид в системата *Moodle*.

Виктор Аврамов е инициатор и участник в създаването на БП „Управление на бизнеса и предприемачество“ – редовно и дистанционно обучение; инициатор на създаването на магистърска програма „Устойчиво управление и развитие на енергийния сектор“; Инициатор на създаването на магистърска програма „Бизнес развитие в мрежови индустрии: енергия, телекомуникации, транспорт“.

Освен преподаване на курсове в учебните програми, Гл. ас. д-р Виктор Аврамов до момента е осъществил научно ръководство на 54 студенти, написал е 105 бр. рецензии, участвал е в 227 комисии (ЗБТ/ДИ). Осигурявал е стажове на студентите в Corporate Advisors ООД.

Оценките на студентите за преподавателската дейност на гл. ас. д-р Виктор Аврамов е 4,61 от максимална 5. Това е отлична индиректна атестация за преподавателските умения и отговорност на кандидата.

IV. Административна и обществена дейност

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ.

Д-р Виктор Аврамов е ангажиран в няколко ръководни дейности в НБУ. Като ръководител на Учебно практическо изследователско звено „Количествени методи и моделиране“ (от октомври 2019 – досега) д-р Аврамов ръководи и участва пряка в дейности между които: идентифициране, анализ и управление на рискове; анализ на макроикономически процеси; анализ на пазари и пазарни структури; оптимизиране на бизнес процеси; създаване на помощни инструменти за управление на компании.

Като участник в Програмен съвет към Департамент „Администрация и управление“ (януари 2019 – досега) д-р Аврамов е ангажиран в следните дейности: координиране и участие в процедурите по акредитация на учебните програми към Департамент „Администрация и управление“; подпомагане на учебния процес; осигуряване на

качеството на учебните програми, включително адаптиране и промяна на съществуващи и създаване на нови програми; координиране и контролиране на дейността на програмните консултанти (тя се състои основно в консултиране на студенти по административни и академични въпроси, създаване на индивидуални учебни програми и подпомагане на ориентацията им).

Други участия в ръководи органи са:

- Член на Комисията по акредитация към Бакалавърски факултет (октомври 2017 – април 2021)
- Програмен консултант, Департамент „Бизнес администрация“/“Администрация и управление“ (ноември 2012 – април 2018).
- Директор на Програмен съвет, Департамент “Администрация и управление“ (февруари 2018 –досега)

2. Обществена активност.

Виктор Аврамов участва активно при организиране и провеждане на научни събития, работни срещи, научни семинари. Бил е член и организационен комитет на Юбилейната практическа конференция в НБУ. Има активна обществена дейност предимно в областта на енергийната политика. Приложен е доказателствен материал за две публични лекции. Има свидетелства и за редица участия в медиите по теми от енергийната политика.

Всички представени доказателства от кандидата потвърждават личните ми впечатления, че гл. ас. д-р Виктор Аврамов има сериозна ръководна, организационна и обществена дейност, с което допринася положителното представяне на НБУ в обществото.

Заклучение

Казаното дотук ми позволява да твърдя, че д-р Виктор Аврамов е високо квалифициран специалист, който има съществени приноси в областта на мениджмънт и регулация в енергийния сектор. Смятам, че са удовлетворени съвкупността от критерии и показатели за придобиването званието „доцент“, съгласно ЗРАСРБ.

Предлагам Научното жури да гласува положително и да препоръча на академичните органи на НБУ да присъдят на д-р Виктор Аврамов научното звание „доцент“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление (мениджмънт и регулация в енергийния сектор).

22.06.2020 г.

Подпис